ประกาศสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

ที่ สธ. ๒๒/๒๕๖๘

เรื่อง มาตรฐานและมาตรการเพื่อป้องกันอาชญากรรมทางเทคโนโลยี
สำหรับผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๕) แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ และโดยที่มาตรา ๔/๑ วรรคหนึ่ง ประกอบกับมาตรา ๘/๑๐ แห่งพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๘ กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดจากอาชญากรรมทางเทคโนโลยี เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลได้ปฏิบัติตามมาตรฐานและมาตรการเพื่อป้องกันอาชญากรรมทางเทคโนโลยีตามที่สำนักงาน ก.ล.ต. กำหนด สำนักงาน ก.ล.ต. ออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“พระราชกำหนด” หมายความว่า พระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๖๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

“ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล” หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล

“ลูกค้า” หมายความว่า ผู้ใช้บริการของผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล

“ระบบหรือกระบวนการเปิดเผยหรือแลกเปลี่ยนข้อมูล” หมายความว่า ระบบหรือกระบวนการเปิดเผยหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลตามมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชกำหนด

“บัญชีม้า” หมายความว่า บัญชีเงินฝากหรือบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งถูกนำมาใช้หรืออาจถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการรับและถ่ายโอนเงินหรือสินทรัพย์ดิจิทัลที่ได้มาจากอาชญากรรมทางเทคโนโลยี

“บัญชีม้าดำ” หมายความว่า บัญชีเงินฝากหรือบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ของบุคคลที่มีรายชื่อเป็นบุคคลที่มีความเสี่ยงสูงซึ่งควรได้รับการเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิดตามกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. ๒๕๖๓ กรณีบัญชีม้า (รหัส HR-๐๓-๐๑ และรหัส HR-๐๓-๐๒) ทั้งนี้ ให้หมายถึงเฉพาะรายชื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี

“บัญชีม้าเทาเข้ม” หมายความว่า บัญชีเงินฝากหรือบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ของบุคคลที่มีรายชื่อเป็นบัญชีม้าเทาเข้มในระบบหรือกระบวนการเปิดเผยหรือแลกเปลี่ยนข้อมูล

“บัญชีม้าเทาอ่อน” หมายความว่า บัญชีเงินฝากหรือบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ของบุคคลที่มีรายชื่อเป็นบัญชีม้าเทาอ่อนในระบบหรือกระบวนการเปิดเผยหรือแลกเปลี่ยนข้อมูล

“ศปอท.” หมายความว่า ศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี

ข้อ ๒ ประกาศนี้ใช้บังคับกับผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลสำหรับการปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรฐานและมาตรการเพื่อป้องกันอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ทั้งนี้ มิให้นำข้อ ๕ ข้อ ๖ ข้อ ๗ ข้อ ๘ ข้อ ๙ ข้อ ๑๐ และข้อ ๑๑ มาใช้บังคับกับผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลประเภทการเป็นที่ปรึกษาคริปโทเคอร์เรนซี หรือการเป็นที่ปรึกษาโทเคนดิจิทัล

(๒) ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลที่จำกัดเฉพาะการให้บริการซื้อหรือขายโทเคนดิจิทัลดังนี้กับเงินบาทเท่านั้น

(ก) โทเคนดิจิทัลเพื่อการลงทุนตามประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ว่าด้วยการเสนอขายโทเคนดิจิทัลต่อประชาชน ที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล

(ข) โทเคนดิจิทัลที่ออกและดำเนินการโดยกระทรวงการคลัง ตามประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กจ. ๑๐/๒๕๖๘ เรื่อง การกำหนดประเภทโทเคนดิจิทัลเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ ที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล

ข้อ ๓ ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลต้องถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศนี้เพื่อป้องกันอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ซึ่งจะช่วยลดความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับประชาชน และรักษาความเชื่อมั่นในการใช้บริการผ่านผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล โดยในกรณีที่ความเสียหายดังกล่าว

เกี่ยวข้องโดยตรงกับการที่ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ซึ่งเป็นมาตรฐานและมาตรการเพื่อป้องกันอาชญากรรมทางเทคโนโลยีตามประกาศนี้ ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดจากอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ตามสัดส่วนแห่งพฤติการณ์ของผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล สถาบันการเงิน ผู้ประกอบธุรกิจ ลูกค้า รวมทั้งบุคคลอื่นตามที่แต่ละบุคคลจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับสาเหตุที่ทำให้เกิดความเสียหาย

ข้อ ๔ ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลต้องมีกระบวนการรวบรวมและประเมินข้อมูลของลูกค้า รวมทั้งการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (Know Your Customer : KYC) ในการเปิดบัญชีแก่ลูกค้า โดยดำเนินการตามกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) กฎหมายว่าด้วยป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

(๒) ประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ว่าด้วยหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล และกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล

ข้อ ๕ ให้ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล ระงับการทำธุรกรรม ยกเลิกการระงับการทำธุรกรรม แจ้งสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบธุรกิจที่รับโอนถัดไป รวมทั้งนำข้อมูลเข้าสู่ระบบหรือกระบวนการเปิดเผยหรือแลกเปลี่ยนข้อมูล ตามข้อปฏิบัติที่ ศปอท. กำหนด

ข้อ ๖ ในกรณีผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลได้รับแจ้งรายชื่อบุคคลหรือเลขที่กระเป๋าสินทรัพย์ดิจิทัลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดอาชญากรรมทางเทคโนโลยีตามมาตรา ๘/๕ (๖) แห่งพระราชกำหนด จาก ศปอท. ให้ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลดำเนินการตามมาตรา ๔/๒ แห่งพระราชกำหนด โดยในการดำเนินการตามมาตรา ๔/๒ ดังกล่าว ให้ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลพิจารณาดำเนินการในแนวทางที่เป็นประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี และต้องไม่เป็นไปในแนวทางสนับสนุนหรือเป็นประโยชน์ต่อการก่ออาชญากรรมทางเทคโนโลยี รวมทั้งหาก ศปอท. มีการกำหนดข้อปฏิบัติเกี่ยวกับมาตรา ๔/๒ แห่งพระราชกำหนด ให้ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลปฏิบัติตามข้อปฏิบัติของ ศปอท. นั้นด้วย

ข้อ ๗ เมื่อปรากฏว่าลูกค้ารายใดเป็นเจ้าของบัญชีม้าดำ บัญชีม้าเทาเข้ม หรือบัญชีม้าเทาอ่อน ซึ่งถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่อาจทำให้เกิดความเสี่ยงสูงเกี่ยวกับตัวลูกค้า ทั้งกรณีความสัมพันธ์ทางธุรกิจดำเนินไปอย่างผิดปกติ และกรณีลูกค้าอาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ซึ่งพฤติการณ์ของการกระทำความผิดดังกล่าวเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ให้ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลกำหนดระดับความเสี่ยงของลูกค้า

ที่เป็นเจ้าของบัญชีม้าดำ บัญชีม้าเทาเข้ม และบัญชีม้าเทาอ่อน เป็นลูกค้าที่มีความเสี่ยงด้านการฟอกเงินในระดับความเสี่ยงสูง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันอาชญากรรมทางเทคโนโลยี

ข้อ ๘ เมื่อผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลได้กำหนดระดับความเสี่ยงของลูกค้าตามข้อ ๗ แล้ว ให้ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลดำเนินการตามประเภทของบัญชีม้า ดังต่อไปนี้

(๑) ก่อนเริ่มให้บริการ หากพบว่าลูกค้ารายใดเป็นบัญชีม้าดำ บัญชีม้าเทาเข้ม หรือบัญชีม้าเทาอ่อน ให้ปฏิเสธการให้บริการ

(๒) ในระหว่างการให้บริการ

(ก) หากพบว่าลูกค้ารายใดเป็นบัญชีม้าดำหรือบัญชีม้าเทาเข้ม ให้ระงับการให้บริการธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ดิจิทัลและเงินบาทแก่ลูกค้า

(ข) หากพบว่าลูกค้ารายใดเป็นบัญชีม้าเทาอ่อน ให้ระงับการให้บริการฝากหรือถอนสินทรัพย์ดิจิทัลและเงินบาทแก่ลูกค้า เว้นแต่ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลได้ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้น (Enhanced Customer Due Diligence : EDD) ตามข้อ ๙ ครบถ้วนแล้ว

การปฏิเสธการให้บริการหรือระงับการให้บริการลูกค้าที่เป็นบัญชีม้าตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลดำเนินการจนกว่าจะปรากฏข้อเท็จจริง ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีที่ลูกค้าเป็นบัญชีม้าดำ เมื่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเพิกถอนรายชื่อลูกค้ารายนั้นออกจากรายชื่อบุคคลที่มีความเสี่ยงสูงซึ่งควรได้รับการเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิดตามกฎกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า พ.ศ. ๒๕๖๓

(๒) กรณีที่ลูกค้าเป็นบัญชีม้าเทาเข้ม เมื่อมีการปลดรายชื่อลูกค้ารายนั้นจากระบบหรือกระบวนการเปิดเผยหรือแลกเปลี่ยนข้อมูล

(๓) กรณีที่ลูกค้าเป็นบัญชีม้าเทาอ่อน เมื่อมีการดำเนินการตามข้อ ๙ ครบถ้วนแล้ว

ข้อ ๙ ในการดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าในระดับเข้มข้น (Enhanced Customer Due Diligence : EDD) ให้ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูงในระดับเข้มข้นตามกฎหมายว่าด้วยป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

(๒) ตรวจสอบการใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ของลูกค้าว่าเป็นการใช้บริการแบบระบบเติมเงิน (prepaid) หรือแบบระบบรายเดือน (postpaid)

(๓) ติดต่อลูกค้าด้วยวิธีการประชุมทางไกลด้วยวีดิทัศน์ (video conference) การโทรศัพท์แบบเห็นภาพ (video call) หรือวิธีการอื่นใดในทำนองเดียวกัน โดยจัดให้มีชุดคำถามเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าและวัตถุประสงค์การใช้บริการเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัลของลูกค้า

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่บุคคลที่เป็นเจ้าของบัญชีม้าดำ บัญชีม้าเทาเข้ม และบัญชีม้าเทาอ่อนรายใด ได้รับการประกาศรายชื่อโดย ศปอท. ว่าเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดอาชญากรรมทางเทคโนโลยีตามมาตรา ๘/๕ (๖) แห่งพระราชกำหนด ให้ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลดำเนินการตามข้อ ๖ แทนการดำเนินการตามข้อ ๘

ข้อ ๑๑ ให้ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลดำเนินการตรวจสอบข้อมูลบัญชีม้าดำเมื่อสามารถตรวจสอบข้อมูลบัญชีม้าจากระบบงานที่เกี่ยวข้องตามพระราชกำหนดได้

ให้ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลดำเนินการตรวจสอบข้อมูลบัญชีม้าเทาเข้มหรือบัญชีม้าเทาอ่อนจากฐานข้อมูลของกองบัญชาการตำรวจสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (บช.สอท.) ไปพลางก่อน จนกว่าจะสามารถตรวจสอบข้อมูลบัญชีม้าจากระบบงานที่เกี่ยวข้องตามพระราชกำหนดได้

ข้อ ๑๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

(นางพรอนงค์ บุษราตระกูล)
เลขาธิการ
สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์